

SÈRIE 2**Art de gran format: intencionalitat, registre i perdurabilitat.****Exercici 1****Aportacions que poden facilitar la tasca del corrector:****1.3. (3 punts)**

Bàsicament, l'alumne hauria de parlar de que:

Durant el Renaixement

La figura del "mecenes" – personatge de família benestant que procurava la correcta manutenció de l'artista a canvi d'un treball i una dedicació personal en certs projectes de caire religiós (decoració de la capella familiar) o més pagà (representació d'escenes familiars, retrats,...). D'aquesta manera, l'artista podia desenvolupar el seu art amb la seguretat econòmica que això comportava per ell i la seva família.

S'ha de parlar del poder econòmic i polític de l'Església que, era la més ben posicionada per fer-se amb els serveis dels artistes per tal d'augmentar el seu patrimoni artístic, amb la conseqüència de que gran part de l'art desenvolupat en aquella època fou de caire absolutament religiós.

Desavantatges: l'artista s'havia de regir pels criteris formals exigits. Poca llibertat. Per tots és coneguda la rectificació de Miguel Àngel Buonarroti en els frescs de la Capella Sixtina quan va haver de tapar amb un vel els genitals dels àngels que havia representat completament despulats (per posar un exemple). També depenien molt de la sort que patís la família benestant de la qual depenien per qüestions polítiques o religioses.

Difícilment un artista podia desenvolupar qualsevol mena d'activitat artística sense un suport econòmic al darrera. Les condicions de vida eren molt dures en aquella època.

En l'actualitat

L'artista pot plantejar-se una independència impensable al s.XVI. Pot desenvolupar la seva tasca artística independentment de les tendències predominants o els desitjos i imperatius de la classe benestant o de l'Església. No hi ha aquella dependència tant marcada.

De totes maneres, per a l'art de gran format, sí que és cert que l'artista, encara depèn en gran mesura d'encàrrecs que li puguin fer particulars (també s'hi enclou l'Església, fundacions, ...) o institucions públiques (ajuntaments, ministeris,...).

L'artista ha trobat en l'art públic (a partir, generalment de concursos) una font d'expressió que conjuga art i benestar públic amb un grau de llibertat molt elevat, doncs és actualment que es té més respecte per la tendència del mateix artista que no pas pels desitjos personals de qui paga l'obra. Actualment és molt més criticable una postura censoradora... això premia molt més la tasca pròpia de l'artista.

Actualment, un artista, pot trobar recursos que el permetin desenvolupar una tasca personal sense haver de dependre específicament de terceres persones.

Molta pintura mural s'ha realitzat en espais públics cedits per ajuntaments o, simplement apropiats directament per l'artista creant espais pictòrics lliures de qualsevol incidència sobre la tasca de l'artista. L'art dels "graffittis" és un clar exemple de la llibertat que hi ha actualment envers la creació.

1.4. (2 punts)

La resposta pot girar al voltant d'aquestes premisses:

	BARCELÓ	PAGANO
Forma	La forma és més desdibuixada, més inconcreta. Els motius tenen una distorsió més aviat de caire primitiu. Formes més naïfs.	Les formes són de contorns molt precisos. Intenten ser el màxim de fidels al que pretenen representar. Dibuixos distorsionats per contrarestar l'efecte de la perspectiva.
Color	Colors molt càlids. Contrast fort entre el carabassa predominant i els blaus dels peixos.	Cromatisme molt variat. Blaus, verds, taronges, vermells,... colors nobles com el daurat i el carmí de vellut... Intenció de treballar el volum a partir del color.
Composició	Molt dinàmica. El moviment es fa evident. Tendència a la diagonal. Fuig de la simetria.	Tendeix al centre. Molt simètrica. Moviment contingut. Acció en potència.
Intencionalitat	Representativa. Descriu clarament certs passatges bíblics. Busca l'austeritat. Dota de senzillesa l'escena representada... espiritualitat més primitiva i sincera.	Representativa. Descriu clarament una escena imaginària d'uns àngels tocant instruments musicals de l'època. Sensació de suntuositat, majestuositat. Magnifica el sentiment religiós.
Materials	Clarament treballa el volum a partir d'un material (ceràmica) amb el qual crea una segona pell per sobre de les parets de l'església que pot anar modelant de forma sinuosa assolint un relleu real per sobre de la il·lusió del color i la forma.	Pintura al fresc sobre les parets (cúpula). Amb el color i la forma (dibuix-perspectiva) intenta explicar el volum o profunditat d'espai.

Exercici 2

Opció A. (Procediments)

A.2.1. [3 punts]

Valoreu la idoneïtat i la correcta utilització de les tècniques presentades.

El corrector ha de determinar el nivell de resolució, depenent del temps i les condicions en què haurà transcorregut la prova.

- L'exercici ha de constar dels 4 esbossos demanats, la justificació mínima per escrit i l'obra final realitzada amb un nivell d'acabat més elaborat. L'Obra final ha de resoldre el plantejament dels esbossos.

A.2.2. [2 punts]

Bàsicament la resposta és la següent:

La pintura a l'oli és producte de barrejar el pigment amb:

- oli de llinosa,
- oli de nous o
- oli d'adormidera

L'Oli de llinosa seca més ràpidament i d'una manera més compacta, deixant la superfície més llisa i amb menys probabilitats de patir esquerdes.

Com que l'oli torna el color més opac, s'utilitzen dissolvents com l'essència de trementina per afegir transparència al color. Els dissolvents s'han d'utilitzar amb cura, per què si se n'abusa, poden tornar el color fràgil i deixar la superfície massa seca amb perill d'esquerdar-se.

Altres components de la matèria pictòrica poden ser resines, gomes, ceres i secants.

Els vernissos, a més a més d'utilitzar-se per donar una capa final protectora, també poden barrejar-se amb la pintura per tornar el color més brillant i consistent.

La pintura a l'oli és totalment incompatible amb les pintures que es dissolen en aigua.

Per preparar la pintura, s'ha de barrejar molt de mica en mica el pigment amb l'oli de llinosa sobre una superfície dura (vidre). Amb una cullera, s'ha de barrejar pressionant amb força per què no quedin grumolls de pigment.

Els suports més utilitzats són la fusta i la tela d'arpillera, lli o cotó. La superfície del suport ha d'estar degudament imprimada amb una dissolució de cola de conill o blanc d'Espanya. Amb la cola s'hi pot afegir pigment blanc per aconseguir una superfície ben blanca.

La pintura a l'oli permet una gran varietat de resultats, no només per la gran gama i selecció de colors que tolera, sinó també per la gradació en l'ús de la pasta i per les relacions entre les diferents capes de color.

Pot aplicar-se amb pinzell o espàtula per diferenciar diferents acabats.

Opció B. (El grafit)

B.2.1. [3punts]

L'exercici ha de constar de:

- 4 esbossos de l'espai on l'alumne està realitzant l'examen.
- DIN-A4 amb els dos requadres de 10x10 amb la representació i el plantejament de la deformació.
- l'obra final en format DIN-A4 realitzada amb un nivell d'acabat més elaborat.
- La tècnica és indiferent però ha de ser treballada a partir d'un sol color (dibuix monocromàtic).

S'ha de tindre en compte que:

- Es valorarà la claredat dels elements representats.
- Penalitzarà greument la no inclusió dels dos requadres on es mostra el fragment escollit i la deformació plantejada.
- L'obra final ha de respondre perfectament a l'elecció plantejada en el punt anterior (els dos requadres). L'alumne ha de ser coherent amb el seu procés i justificació respecte l'elecció de la tècnica emprada.

B.2.2. [2 punts]

Bàsicament la resposta és la següent:

	GRAFIT	CARBONET
Matèria	Diferents graus de duresa. Com més tou més fàcil d'omplir àmplies zones i més negre pots dibuixar o tacar. Com més dur, més transparent és la línia.	No hi han diferents dureses, en tot cas, existeixen diferents qualitats que et permeten guixar més negre o menys. És pols. Es queda temporalment fixat al suport. S'ha de fixar amb laca.
Suports	Des de paper ceba, foli, bàsic, ingrés... porosos o setinats... tela, fusta...	Requereix de l'aplicació sobre paper ingrés. Qualsevol altre suport pot crear molts problemes d'adherència.

Incompatibilitats	El grafit tapa molt el "poro" de la superfície, per tant, és més idoni per treballar sobre altres tècniques que no pas al revés. Líquids (tintes, acrílics,...) i la pols (carbonet, conté,...) no s'adhereix sobre el grafit - dependrà de si encara hi ha "poro" del paper o suport.	El carbonet no tapa mai el "poro" però pot marxar molt fàcilment si se li aplica alguna altra tècnica sobre. Pot combinar-se bé amb conté i ceres. L'aigua és complicada per combinar-la. Millor utilitzar una tècnica humida abans i per sobre combinar-li el carbonet.
Tècniques	Frotage, treball amb goma, clarobscur, precisió de la línia, difuminat, trama i taca.	Taca, difuminat, treball amb goma i clarobscur.

SÈRIE 5**L'apunt / L'aquarel·la / El grafit****Exercici 1****1.1. [5 punts]**

La resposta pot girar al voltant d'aquests aspectes:

Els apunts gràfics tenen la finalitat d'anotar, concretar, formalitzar,... idees que posteriorment s'ordenaran i prendran cos en la materialització d'una proposta.

En un full o quadern d'apunts s'anoten (de manera gràfica o escrita) aquelles impressions, idees, formes,... que sinó fossin enregistrades podrien passar pel alt o ser oblidades.

La relectura i organització d'una llibreta o recull d'apunts pot contribuir a ajustar, ampliar, matisar, etc. una fase concreta d'un determinat procés de creació, també pot ajudar a recollir dades sobre algun aspecte concret d'aquest procés

L'organigrama podrà estar elaborat segons diverses estructures. Algunes de les fases d'un procés creatiu que s'hi podrien incloure són:

- A.- Reflexió a l'entorn de la pròpia intencionalitat creativa i artística.
 - B.- Concreció de la intencionalitat creativa.
 - C.- Selecció del mitjà gràficoplàstic més adient a la intencionalitat preestablerta.
 - D.- Recerca d'informació vinculada al propi projecte.
 - E.- Processament i contrast de la informació.
 - F.- Desenvolupament del projecte.
 - G.- Experimentació a partir del mitjà gràficoplàstic escollit i de la intenció preestablerta.
 - H.- Reflexió sobre les proves realitzades.
 - I.- Valoració a l'entorn de com el material i la tècnica emprada condicionen la intenció preestablerta.
 - J.- Detecció d'errors.
 - L.- Materialització de la proposta.
 - M.- Reflexió crítica i constructiva en base dels propis resultats.
- El/la corrector/a valorarà especialment el sentit progressiu de l'estructura i la inclusió de fases reflexives i autocrítiques.

Exercici 2**Opció A****A.2.1. [2 punts]**

La resposta pot girar al voltant d'aquests aspectes:

A causa de les característiques del procediment, l'aquarel·la, és una tècnica que requereix d'una resolució relativament ràpida, la qual cosa li confereix una formalització dinàmica i espontània. Aquest aspecte és a més accentuat pel traç característic del pinzell, utilitzat amb el qual s'aplica l'aquarel·la sobre el suport.

Es pot treballar tant a partir de taca com de línia, i amb el suport (paper) humit o sec. Si es treballa a partir del suport humit els contorns de les taques i les línies es difuminaran, en canvi, si el suport és sec els contorns seran més precisos.

Els colors a l'aquarel·la, que ens vénen del mercat en pastilles o tubs, són a base de pigments finament mòlts i poc cobrents amb **goma aràbiga com a aglutinant**, a la qual s'afegeix alguna altra substància, com glicerina, mel, etc., perquè agafi més bé l'aigua. La seva característica són les transparències.

És una tècnica aquosa, ja que el seu aglutinant (goma aràbiga) permet com a diluent l'aigua, aquesta característica unida al suport emprat (paper) condicionen que els pigments aplicats sobre el suport adquireixin qualitats diàfaness, lluminoses i atmosfèriques.

Les transparències són un dels efectes **visuals provocats per les característiques del procediment**, ja que un cop aplicat sobre el suport, el pigment roman gairebé en estat pur, i d'altra banda, l'aigua permet dotar a les resolucions gràfiques d'una escala molt àmplia de valors tonals.

A.2.2. [3 punts]

Les respostes poden girar al voltant d'aquests aspectes:

a) Primera qüestió:

L'ús d'un determinat tipus de paper dependrà de les intencionalitats i necessitats expressives de l'artista. Però segons el procediment tradicional, el paper més adequat per a ser emprat en una aigua (i en altres tècniques humides), complirà els següents requisits:

Serà un **paper resistent (amb un contingut alt de cotó i exempt de càrregues)**, haurà de permetre **l'absorció** de l'aigua (per tant, tindrà un contingut baix de cola i no serà setinat), evitarà una ondulació excessiva del paper. Seran papers d'un gramatge alt i podran tenir diversitat de gra, permetent també superfícies texturades.

b) Segona qüestió:

Si fem un full de paper directament com a suport hi ha el perill que aquest romangui ondulat un cop l'aigua emprada com a diluent s'assequi. Per aquest motiu, podem tensar el full de paper sobre un altre suport (sobre fusta o bé en un bastidor). Per fer-ho, procedirem de la següent manera:

A: Humitejarem el full de paper directament amb aigua o mitjançant una esponja.

B: Situarem el paper pla sobre una fullola de fusta, eliminant-ne l'excés d'aigua, amb un drap o esponja.

C: Subjectarem el full de paper a la fusta, mitjançant una cinta de paper encolat.

Un cop sec el full quedarà tensat sobre la fusta.

Opció B.

B.2.1. [1 punt]

Adjuntem una possible resolució:

Característiques del grafit	Graduació
Especialment tou i intensament negre	713
Extraordinàriament tou i negre	613
Notablement tou i negre	513
molt tou i molt negre	4 B
tou i molt negre	313

tou i negre	213
Tou	B
Semi tou	HB
Semi dur	F
Dur	H
més dur	2H
molt dur	3H
Notablement dur	4H
Extraordinàriament dur	5H
Extraordinàriament molt dur	6H
Duresa de pedra	7H
Duresa d'acer	SH
Duresa de diamant	9H

B.2.2. [1 punt]

L'ús d'una determinada duresa o blenor del grafit ha de ser conseqüència d'unes intencionalitats o necessitats expressives. Tanmateix els Usos més corrents són:

6B extraordinàriament tou i negre: apte per al dibuix artístic, especialment pels ombrejats. I

3B tou i molt negre: apte per al dibuix artístic, tant per a un tractament de línia com de taca.

HB semi tou: la seva duresa o blenor mitja, el fa apte per a finalitats molt diverses.

4H notablement dur: els grafits durs (d'una graduació més alta de 2H acostumen a emprar-se en el dibuix lineal. La seva duresa impedeix aconseguir valors foscos la qual cosa limita el seu ús en els ombrejats.

B.2.3. [3 punts]

La resposta pot girar al voltant d'aquests aspectes:

Imatge F. Pablo Picasso: *La piscina*, 16 -2 - . Llapis grafit, 48 x 59 cm. Col·lecció Marina Picasso.

Imatge G. Joan Hernández Pijuan, *sense títol* 1996. Grafit damunt paper, 21,1 x 32,7 cm. Col del artista.

Per l'elaboració de la imatge F, Pablo Picasso, va emprar un grafit mitjà que mantenia el gruix de la línia i probablement d'una sola duresa; en la imatge G, Joan Hernández Pijuan, ha emprat un grafit tou, amb el qual ha aconseguit valors de gruix i textura variables).

La imatge F de Pablo Picasso té un caràcter concloent i sintètic sobre la observació de una realitat, el traç lineal respon més a la idea i concepte que l'artista té de la seva percepció de una determinada realitat, en conseqüència utilitza un traç lineal com a posicionament del seu pensament.

En la imatge G, Joan Hernández Pijuan, utilitza un traç molt tensionat que ajuda a remarcar el caràcter reiteratiu del dibuix com a mostra d'una observació acurada de aspectes coneguts pel pintor (els camps llaurats que envolten el seu estudi a la Noguera). En aquest dibuix el traç adquireix el valor de repetició d'una acció aparentment senzilla com es observar les petites diferències que es creen a partir d'un mateix motiu i una mateixa acció.